

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економічної теорії та економічних досліджень

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

освітньо-професійна програма Публічне управління та адміністрування
спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування
галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування
освітній ступінь бакалавр
інститут ННІ Економіки, управління, права та інформаційних технологій

Розробник: *Чип Людмила*, доцент
кафедри економічної теорії та
економічних досліджень, к. е. н.,
доцент

Гарант освітньо-професійної програми Публічне управління та адміністрування:

Сердюк Ольга, професор кафедри публічного управління та адміністрування, к. е. н., доцент

Полтава 2021 р.

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Економічна теорія
Назва структурного підрозділу	Кафедра економічної теорії та економічних досліджень
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<i>Викладач:</i> Чіп Людмила, к. е. н., доцент Контакти: 13 каб. (4 корпус, 2-й поверх) e-mail: liudmyla.chip@pdaa.edu.ua тел. +380997077671, сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/chip-lyudmyla-oleksandrivna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	освітньо-професійна програма Публічне управління та адміністрування: дисципліни гуманітарного та фундаментально-прикладного блоку

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни: набуття майбутніми фахівцями ґрунтовних економічних знань, формування у них логіки економічного мислення і економічної культури, навчання їх базовим методам пізнання економічних процесів, вмінню приймати обґрунтовані рішення з приводу економічних проблем, пов'язаних з їх майбутньою практичною діяльністю.

Основні завдання навчальної дисципліни: набуття належних навичок раціональної економічної поведінки, виходячи з концептуальних основ ринкової економіки, особливостей функціонування сучасних ринків та утворення цін на послуги праці, капіталу, природних ресурсів відповідно до типу ринкової структури; набуття навичок аналізу агрегованих показників, визначення чинників і наслідків макроекономічного розвитку господарських систем, а також можливостей держави коригувати цей розвиток відповідно до цілей і пріоритетів економічної політики.

Компетентності:

Компетентності:

Інтегральна:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні (ЗК):

ЗК01. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК05. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК08. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК09. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Програмні результати навчання

ПР01. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.

ПР11. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

Методи навчання:

МН 1 Словесні методи (лекція, розповідь-пояснення);

МН 2 Наочні методи (демонстрування, спостереження);

МН 3 Практичні методи (робота з навчально-методичною літературою, конспектування, підготовка реферату);

МСМ 2 Методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності;

МНІ 4 Комп'ютерні і мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій, дистанційне навчання).

Програма навчальної дисципліни:

Тема 1. Предмет і метод економічної теорії.

Тема 2. Економічні потреби та виробничі ресурси.

Тема 3. Економічна система та місце власності в економіці.

Тема 4. Товарна форма виробництва. Товар і гроші.

Тема 5. Ринок, його сутність і функції. Моделі ринку.

Тема 6. Конкуренція і монополія в ринковій системі.

Тема 7. Економічні агенти ринкової економіки.

Тема 8. Витрати виробництва і прибуток.

Тема 9. Капітал. Галузеві особливості функціонування капіталу.

Тема 10. Закономірності функціонування національної економіки.

Тема 11. Економічний розвиток.

Тема 12. Зайнятість, безробіття та інфляція.

Тема 13. Держава як основний регулятор національної економіки.

Тема 14. Фінансово-кредитна система.

Тема 15. Сутність і структура світового господарства.

Тема 16. Економічні аспекти глобальних проблем.

Трудомісткість:

Загальна кількість годин 180 год

Кількість кредитів 6

Форма семестрового контролю екзамен.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	денна форма навчання			
	ПУА б.д. 2021			
	усього	у тому числі		
л		п	с. р.	
Тема 1. Предмет і метод економічної теорії	10	2	2	6
Тема 2. Економічні потреби та виробничі ресурси	10	2	2	6
Тема 3. Економічна система та місце власності в економіці	10	2	2	6
Тема 4. Товарна форма виробництва. Товар і гроші	12	2	2	8
Тема 5. Ринок, його сутність і функції. Моделі ринку	12	2	2	8
Тема 6. Конкуренція і монополія в ринковій системі	12	2	2	8
Тема 7. Економічні агенти ринкової економіки	12	2	2	8
Тема 8. Витрати виробництва і прибуток	12	2	2	8
Тема 9. Капітал. Галузеві особливості функціонування капіталу	12	2	2	8
Тема 10. Закономірності функціонування національної економіки	12	2	2	8
Тема 11. Економічний розвиток	12	2	2	8
Тема 12. Зайнятість, безробіття та інфляція	12	2	2	8
Тема 13. Держава як основний регулятор національної економіки.	10	2	2	6
Тема 14. Фінансово-кредитна система	12	2	2	8
Тема 15. Сутність і структура світового господарства	10	2	-	8
Тема 16. Економічні аспекти глобальних проблем	10	2	-	8
у т. ч. індивідуальні завдання	-	-	-	-
Усього годин	180	32	28	120

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю
ПР01. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства	1) опитування; 2) виконання завдань самостійної роботи: (підготовка реферату); 3) виконання завдань самостійної роботи: (підготовка глосарію); 4) контрольна робота; 5) екзамен
ПР11. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.	1) опитування; 2) виконання завдань самостійної роботи: (підготовка реферату); 3) виконання завдань самостійної роботи: (підготовка глосарію); 4) контрольна робота; 5) екзамен

Форми контролю результатів навчання (ПУА_б.д._2021)

Програмні результати навчання	Форми оцінювання										Разом	
	опитування		виконання завдань самостійної роботи				контрольна робота		екзамен			
			(підготовка реферату)		підготовка глосарію							
	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів	мінімальна кількість балів	максимальна кількість балів		
ПРО1	8	12	6	10	6	11	19	32	9	15	48	80
ПР11	1	2	3	5	2	3	3	5	3	5	12	20
Разом	9	14	9	15	8	14	22	37	12	20	60	100

**Схема нарахування балів з навчальної дисципліни
Денна форма навчання ПУА б.д. 2021**

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти				Разом
	опитування	виконання завдань самостійної роботи		контрольна робота ³	
		підготовка реферату ¹	підготовка глосарію ²		
Тема 1. Предмет і метод економічної теорії	1		1		2
Тема 2. Економічні потреби та виробничі ресурси	1		1		2
Тема 3. Економічна система та місце власності в економіці	1		1		2
Тема 4. Товарна форма виробництва. Товар і гроші	1		1		2
Тема 5. Ринок, його сутність і функції. Моделі ринку	1		1		2
Тема 6. Конкуренція і монополія в ринковій системі	1		1		2
Тема 7. Економічні агенти ринкової економіки	1		1		2
Тема 8. Витрати виробництва і прибуток	1		1		2
Тема 9. Капітал. Галузеві особливості функціонування капіталу	1		1		2
Тема 10. Закономірності функціонування національної економіки	1		1		2
Тема 11. Економічний розвиток	1		1		2
Тема 12. Зайнятість, безробіття та інфляція	1		1		2
Тема 13. Держава як основний регулятор національної економіки	1		1		2
Тема 14. Фінансово-кредитна система	1		1		2
Тема 15. Сутність і структура світового господарства	-		-		-
Тема 16. Економічні аспекти глобальних проблем	-		-		-
Підготовка реферату (теми 1 – 4)		5			5
Підготовка реферату (теми 5 – 9)		5			5
Підготовка реферату (теми 10 – 16)		5			5
Контрольна робота 1 (теми 1-4)				12	12
Контрольна робота 2 (теми 5-9)				12	12
Контрольна робота 3 (теми 10-16)				13	13
Всього	14	15	14	37	80
Екзамен	-	-		-	20
Разом					100

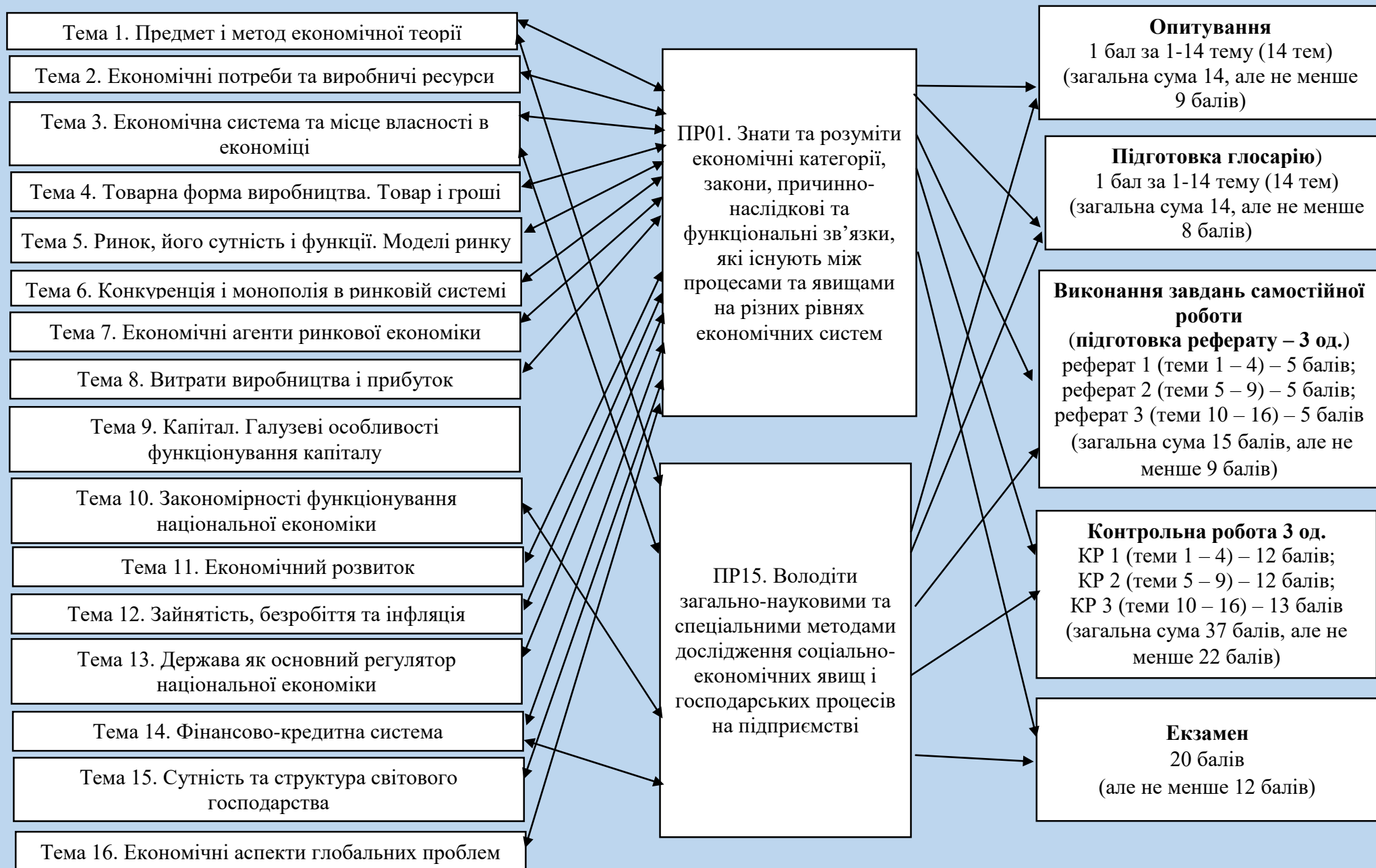
¹ протягом семестру здобувачі вищої освіти виконують завдання самостійної роботи (підготовка реферату – в кількості 3 од.) по темах 1-4; 5-9; 10-16 навчальної дисципліни (за кожен реферат отримуючи максимум 5 балів), при цьому бали виставляються окремими позиціями наприкінці семестру;

² протягом семестру здобувачі вищої освіти виконують завдання самостійної роботи (підготовка глосарію по темах 1-14 навчальної дисципліни (за кожен тему отримуючи максимум 1 бал);

³ протягом семестру передбачено написання трьох контрольних робіт по темах 1-4 (максимум 12 балів); по темах 5-9 (максимум 12 балів); по темах 10-16 (максимум 13 балів) навчальної дисципліни, при цьому бали виставляються окремими позиціями наприкінці семестру.

Структура курсу та система оцінювання (денна форма навчання)

Шкала оцінювання ЄКТС та 4-бальна шкала

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за 4-бальною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно
1 – 34	F	

Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Лагутін В. Д., Кманців Ю. М., Щербакова Т. А. та ін. Економічна теорія : підручник / за заг. ред. В. Д. Лагутіна. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 608 с.

2. Горлач М. І., Соколов М. О., Кримов М. І., Лисенко С. Ф. та ін. Економічна теорія : підручник для вищої школи / за заг. ред. проф. М. О. Соколова. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 532 с.

3. Чернявська О. В. Національна економіка : навч. посіб. Київ : Алерта, 2018. 502 с.

4. Касьяненко Л. М., Назаров В. В., Савченко Л. А., Глух М. В., Касьяненко М. М. та ін. Економічна теорія : навч. посіб. для студентів, які здобувають ступінь вищої освіти бакалавра та магістра галузі знань 08 «Право». Київ : Центр учбової літератури, 2015. 224 с.

5. Захарченко О. В., Барановська М. І., Козак Ю. Г., Курмиженко В. В. та ін. Основи економічної теорії : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 264 с.

6. Білецька Л. В., Білецький О. В., Савич В. І. Економічна теорія (Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка). Київ : Центр учбової літератури, 2019. 664 с.

7. Мацелюх Н. П., Максименко І. А. Історія економіки та економічної думки. Політична економія. Мікроекономіка. Макроекономіка : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 382 с.

8. Чіп Л.О. Макроекономічна кон'юнктура аграрного ринку в умовах економічної нестабільності. Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. Том 31 (70). № 4, частина 1. Київ, 2020. С. 74–78. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/9892>.

9. Ларіна Т. Ф., Дорофєєв О. В., Чіп Л. О., Рой О. В. Оцінювання експортного потенціалу підприємства на основі розрахунку інтегрального показника його розвитку. Український журнал прикладної економіки. Тернопіль, 2020. Том 5. № 1. С. 123–132. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2020-1-15>.

10. Литвин О. Ю., Дорогань-Писаренко Л. О., Чіп Л. О. Якісні житлові умови – запорука здоров'я та довголіття людини: європейський досвід. Perspectives of world science and education : Abstracts of VI international scientific and practical conference February 26–28. Osaka, 2020. P. 564–568.

11. Чіп Л.О. Перспективи макроекономічного розвитку аграрного сектору. Причорноморські економічні студії. Одеса, 2020. Випуск 50 (1). С. 68–72. URL: http://bses.in.ua/journals/2020/51_2020/13.pdf, <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/9891>.

Допоміжні:

1. Ignatyuk A., Khumarova N., Vitrenko A., Kuzmenko O., Koptieva H., Doroshenko A. Substantiation of the Choice Diversification Strategy for Ensuring the Safety of the Enterprise Activity. *International Journal of Recent Technology and Engineering (IJRTE)*. ISSN: 2277-3878. Volume 8. Issue 4. November 2019. DOI: 10.35940/ijrte.D9531.118419.
2. Баб'юк М., Руденко О. Правила інстанційної юрисдикції та наслідки їх порушення в цивільному судочинстві. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 5. С. 5–10. DOI: <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2021.5.01>.
3. Балакін Р. Л. Незалежні фіскальні інституції в державах - членах ЄС: функції та завдання в умовах пандемії COVID-19. *Фінанси України*. 2020. № 12. С. 21–42.
4. Бригінець О. О. До питання права спільної власності на землю в Україні. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. № 7. С. 5–8.
5. Вавженчук С. До питання класифікації договорів на односторонні та взаємні, відплатні й безвідплатні. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 6. С. 5–10. DOI: <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2021.6.01>.
6. Гадзало Я. М., Лузан Ю. Я. Удосконалення державного управління розвитком аграрного сектору економіки та сільських територій України. *Економіка АПК*. 2020. № 11. С. 6–18. DOI: <https://doi.org/10.32317/2221-1055.202011006>.
7. Геєць В. М. Досвід і уроки реформації – шанс для України. *Економіка України*. 2017. № 12. С. 99–102.
8. Геєць В. М. Реформація для реформ в Україні. *Економіка України*. 2021. № 5. С. 91–94.
9. Гладій М. В., Лузан Ю. Я. Аграрні трансформації та селянські господарства в системі продовольчої безпеки України. *Економіка АПК*. 2020. № 5. С. 6–21.
10. Гобечія І. Система та класифікація юридичних осіб у сфері надання правничих послуг. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 12. С. 6–11. DOI: <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2020.12.01>.
11. Данилишин Б. М., Богдан І. В. Еволюція поглядів на роль політики центрального банку: висновки для України. *Фінанси України*. 2021. № 4. С. 7–23.
12. Долгіх Я. В. Оцінка та аналіз ефективності виробництва продукції рослинництва в Україні методом DEA. *Економіка АПК*. 2020. № 10. С. 22–28.
13. Даниленко А. І. Особливості інвестиційної політики в реальному секторі економіки України. *Фінанси України*. 2021. № 4 (305). С. 24–47.
14. Даниленко А. І. Інвестиційні проекти та їхня роль у розвитку економіки України. *Фінанси України*. 2019. № 6. С. 7–22. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2019_6_3.
15. Іваницька О. М. Фінансово-інституційні механізми забезпечення реалізації антикорупційної політики. *Фінанси України*. 2020. № 12 (301). С. 7–20.
16. Дробязко А. О. Асиметричний вплив грошових потоків між реальним і банківським секторами на монетарне регулювання в контексті національної безпеки. *Фінанси України*. 2020. Т. 11. С. 56–75.

17. Давидова Н. Цивільно-правове регулювання інформаційних відносин saas (Software as a Service). Підприємництво, господарство і право. 2021. № 6. С. 16–22. DOI: <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2021.6.03>.
18. Кулик В. В. Критична інфраструктура в системі виробничих і фінансово-економічних взаємозв'язків "витрати-випуск". Фінанси України. 2021. № 6 (307). С. 89–108. DOI: <https://doi.org/10.33763/finukr2021.06.089>.
19. Кудряшов В. П. Фінансове забезпечення критичної інфраструктури. Фінанси України : наук.-теорет. та інформ.-практ. журнал. 2021. № 5. С. 111–128. DOI: <https://doi.org/10.33763/finukr2021.05.111>.
20. Клименко К. В., Савостьяненко М. В. Формування системи стратегічного регулювання ринку небанківських фінансових послуг в Україні. Фінанси України. 2021. № 4. С. 65–83. DOI: <https://doi.org/10.33763/finukr2021.04.065>.
21. Лепех С. Сторони споживчого договору фінансового лізингу. Підприємництво, господарство і право. 2021. № 6. С. 34–38. DOI: <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2021.6.06>.
22. Макіяв Д. Запровадження солідарної відповідальності в конкурентному праві України як шлях до підвищення ефективного правового регулювання у сфері захисту економічної конкуренції. Підприємництво, господарство і право. 2021. № 5. С. 17–21.
23. Дорогань-Писаренко Л. О., Дорошенко А. П., Скубій В. О. Безробіття в Україні: сутність та основні тенденції. Приазовський економічний вісник. 2020. № 2 (19). С. 3–8. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/8064>. DOI: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2020-2-1>.
24. Дорошенко А. П. Теоретико-методичні підходи до обґрунтування методів оптимізації структури капіталу підприємств. Ефективна економіка. 2017. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5545&p=1>, <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/97>
25. Дорошенко А. П. Теоретичні аспекти цінової еластичності попиту. Приазовський економічний вісник. 2018. № 2 (07). URL: <http://rev.kpu.zp.ua/vypusk-2-07>, <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/1250>.
26. Дорошенко А. П., Єгорова О. В., Дорошенко О. О. Сучасні особливості інфляції в Україні та методи її стримування. Ефективна економіка. 2020. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7761>, <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/7813>. DOI: 10.32702/2307-2105-2020.4.50.
27. Дорошенко А. П., Дорошенко О. О., Кончаковський Є. О. Валовий внутрішній продукт України: рівень та перспективи зростання. Причорноморські економічні студії. 2020. Випуск 52. Частина 1. С. 72–77. DOI: <https://doi.org/10.32843/bses.52-10>.
28. Єгорова О. В., Дорошенко А. П., Кононенко Ж. А. Фактори розвитку фінансової кризи аграрних підприємств. Modern Economics. 2020. № 20 (2020). С. 99–104. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/7845>. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V20\(2020\)-16](https://doi.org/10.31521/modecon.V20(2020)-16).
29. Nekrasenko L., Pittman R., Doroshenko O., Chumak V., Doroshenko A. Grain logistics in Ukraine: the main challenges and effective ways to reach sustainability. Economic Annals-XXI.

2019. 178 (7-8). 70–83. URL : <http://dspace.pdaa.edu.ua: 8080/ handle/ 123456789/8066>. DOI: <https://doi.org/10.21003/ea.V178-06UDC 656.078>.

30. Khumarova N., Doroshenko A., Ukhanova I., Matiuk T., Kopytko V., Poluiaktova O. The Impact of International Labour Migration on the Socio-Economic Development of the Region. *International Journal of Management*. 2020. 11 (5). pp. 618–630. URL: <http://www.iaeme.com/IJM/issues.asp?JType= IJM&VType= 11&IType=5>.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. Режим доступу <http://rada.gov.ua>.
2. Сайт Державної податкової служби України. Режим доступу <https://tax.gov.ua/>.
3. Офіційний сайт Держкомстату України. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
4. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. Режим доступу <http://www.kmu.gov.ua>.
5. Офіційний сайт Міністерства Фінансів України. Режим доступу <http://www.minfin.gov.ua>.